

Bestuursdienst

Onderwerp Re-integratiemonitor 2009

Postadres
Postbus 1125
9701 BC Groningen

e-mail:
szw@sozawe.groningen.nl

Aan de leden van de raad van de gemeente Groningen
te
Groningen

Telefoon (050) 367 52 15 Bijlage(n) 1

Ons kenmerk D&A Beleid/MO/SZ 10.2237508

Datum - 9 JUL 2010 Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte dames en heren,

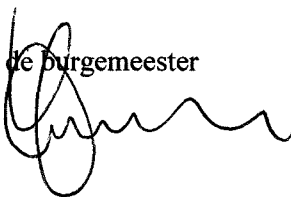
Het re-integratie- en participatiebeleid van de gemeente Groningen is onder het motto 'Alle Stadlers actief' erop gericht om zoveel mogelijk klanten mee te laten doen in de maatschappij. Dat lukt het best via betaald werk. Er zijn ook mensen die, ondanks hun eigen inspanningen en onze begeleiding, (nog) niet in een reguliere baan kunnen functioneren. Door deelname aan vrijwilligerswerk en maatschappelijke activiteiten willen we dat deze mensen actief worden en blijven in onze stad.

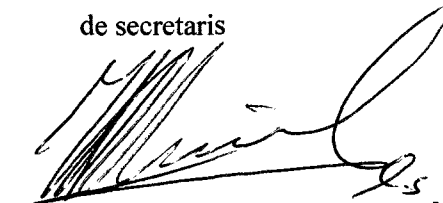
De effectiviteit en efficiency van re-integratie is landelijk en lokaal regelmatig onderwerp van gesprek. Om de resultaten van onze re-integratie-inspanningen beter en meer transparant in beeld te brengen, hebben we in november 2009 de re-integratiemonitor over de 1^e helft van 2009 in een nieuwe vorm aan de raad gepresenteerd. Niet alleen uitstroom naar werk is het resultaat van onze re-integratie-inspanningen. We laten ook de doorstroom van mensen naar een andere voorziening zien en het aantal mensen dat maatschappelijk actief is geworden.

De re-integratiemonitor 2009 heeft een inhoudelijke relatie met de nota 'Inzet participatievoorzieningen 2010' (voorheen: inkoopnota). Beide nota's bieden we uw raad gelijktijdig aan.

We vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester

de secretaris

Re-integratiemonitor

**Stand van zaken re-integratieactiviteiten voor
werkzoekenden in de gemeente Groningen 2009**

Re-integratiemonitor 2009

1. Inleiding

In de re-integratiemonitor 2009 presenteren we de resultaten van onze re-integratie-inspanningen van het afgelopen jaar. Het re-integratiebeleid van de gemeente Groningen is er op gericht om zoveel mogelijk klanten voor te bereiden op en uit te laten stromen naar regulier werk. Voor klanten voor wie dit (nog) niet haalbaar is, zetten we vrijwilligerswerk en maatschappelijke activiteiten in. Door inzet van deze activiteiten willen we dat deze mensen zoveel mogelijk actief worden en blijven in onze stad. Dit sluit aan bij ons motto 'Alle Stadgers Actief'.

Vanuit de politiek en de samenleving worden de re-integratie-inspanningen van gemeenten kritisch gevolgd. In tijden van crisis en krappere budgetten is inzicht in inzet en resultaten hard nodig.

We streven er naar om zo goed mogelijk in beeld te brengen wat we het afgelopen jaar hebben gedaan, voor wie en wat hiervan de resultaten zijn geweest. Niet alleen uitstroom naar werk is het resultaat van onze re-integratie-inspanningen. We willen ook laten zien dat re-integratievoorzieningen bijdragen aan de ontwikkeling van klanten en maatschappelijke participatie. We maken hierbij gebruik van de systematiek van de re-integratieladder. In paragraaf 3 gaan we verder in op deze methodiek.

In november 2009 hebben we de re-integratiemonitor over de 1^e helft van 2009 in een nieuwe vorm aan de raad gepresenteerd. Er was geen aanleiding om hier wijzigingen in aan te brengen, we hebben deze vorm dan ook aangehouden bij de monitor over heel 2009. Wel streven we ernaar om de monitor continue te verbeteren en te verfijnen.

Leeswijzer

Deze nota is als volgt opgebouwd. In hoofdstuk 2 gaan we in op de belangrijkste uitgangspunten van de monitor. In hoofdstuk 3 presenteren we het resultaat van onze re-integratie-inspanningen over 2009. We analyseren de resultaten en we gaan in op de kosten. Verder beschrijven we in dit hoofdstuk de voortgang van onze individuele re-integratieproducten. In hoofdstuk 4 trekken we conclusies. Tot slot geven we in hoofdstuk 5 aan hoe we verder willen gaan met de ombouw van de re-integratieladder naar de *landelijke* participatieladder.

2. Uitgangspunten monitor

In de re-integratiemonitor presenteren we (half)jaarlijks de resultaten van onze re-integratie-inspanningen. Dit doen we op basis van de re-integratieladder. De ladder bestaat uit een zestal treden. Op de hoogste trede van de re-integratieladder hebben klanten een reguliere baan. Op de treden daaronder werken zij nog aan hun re-integratie. Vanaf trede 3 is economische zelfredzaamheid het doel, in de treden daaronder gaat het primair om de sociale zelfredzaamheid.

Niet alleen de uitstroom van werk is het resultaat van onze re-integratie-inspanningen. Ook willen we laten zien dat re-integratievoorzieningen bijdragen aan maatschappelijke participatie en de ontwikkeling van klanten, door de stappen die zij maken op de ladder.

De re-integratieladder bestaat uit een zestal treden, met als voorportaal 'diagnose'. Per trede is een definitie opgesteld. Dit ziet er als volgt uit:

	Naam	Toelichting
6	Regulier werk	Klant heeft regulier werk zonder inzet van ondersteunende instrumenten vanuit de gemeente. Eventueel kan nog wel sprake zijn van algemene nazorg.
5	Betaald werk met ondersteuning	Klant heeft werk met financiële ondersteuning vanuit de gemeente, bijvoorbeeld in de vorm van door de gemeente gefinancierde scholing, jobcoaching of 'van-werk-naar-werkbegeleiding'. Instrumenten die onder meer worden ingezet zijn maatschappelijke banen, seniorenbanen, detacheringen.
4	Scholing/Bemiddeling a. bemiddeling b. (kwalificerende) scholing	Klant onderneemt activiteiten die direct gericht zijn op het vinden van (regulier) werk. Instrumenten die worden ingezet zijn onder meer intensieve bemiddeling, scholing bij Centrum Vakopleiding etc. Stages in het kader van scholing vallen onder deze stap.
3	Ontwikkelen werknemersvaardigheden	Klant voert taken uit om arbeidsritme en/of werknemersvaardigheden op te doen. De taken worden niet verricht in het kader van een dienstverband, maar vaak wel in een beroepsmatige setting. De instrumenten die worden ingezet bestaan voornamelijk uit stages, werkervaringsplaatsen (m.b.v. uitkering). Daarnaast gaat het om cursussen t.b.v. werknemersvaardigheden (zoals solliciteren, taaltraining op de werkvloer) en basisvaardigheden ten behoeve van het starten van een eigen bedrijf.
2	Maatschappelijke participatie	Klant verricht maatschappelijk relevante activiteiten in een niet beroepsmatige setting, met behoud van uitkering, voor minimaal 4 uur per week. De klant heeft verantwoordelijkheden naar anderen. De instrumenten die worden ingezet zijn gericht op het stimuleren van maatschappelijke participatie, onder meer de Meedoen activiteiten en de trajecten inburgering-participatie.
1	Niet maatschappelijk actief	Klant verricht geen maatschappelijk relevante activiteiten en geen activiteiten die direct gericht zijn op het vinden van (regulier) werk. De instrumenten die worden ingezet hebben vooral betrekking op het algemeen dagelijks functioneren van de klant. Het kan gaan om het ontwikkelen van basisvaardigheden (educatie), om empowerment, hulpverlening of lifecoaching. Het zal veelal gaan om een zeer beperkt aantal uren (tot 4 uur per week). De hoofdmoot van activiteiten is het toerusten van klanten voor maatschappelijke deelname.
0	Diagnose	Inzicht verkrijgen in de situatie van de klant. De instrumenten die worden ingezet kunnen tot doel hebben competenties in beeld te brengen, zicht op interesses, belemmeringen, taalniveau, het maken van een profiel. Bijvoorbeeld G@W, D@W, taaltoets AOB-compaz. Het resultaat van de diagnose is (onder meer) dat de klant op een trede kan worden geplaatst.

De definities zijn toegeschreven naar wat klanten doen op een trede.

De basisgedachte achter de re-integratieladder is dat een traject naar de arbeidsmarkt uit meerdere stappen kan bestaan. Afhankelijk van de afstand tot de arbeidsmarkt zullen klanten, na de diagnosefase, starten op één van de treden met een activiteit¹. Elke trede bestaat uit een verzameling producten, die naar aard en soort passen bij het niveau van die betreffende trede.

¹ waar activiteit staat, lees ook: product, re-integratievoorziening en/of (re-integratie)instrument

In de nota inzet participatievoorzieningen 2010, die we gelijktijdig met deze nota presenteren, hebben we aangegeven welke re-integratieproducten, gekoppeld zijn aan welke trede. De trede-niveaus corresponderen met de positie van de klant.

Zoals met elke indeling zijn er ook producten die lastig binnen de gehanteerde definities zijn onder te brengen. De producten persoonsgebonden re-integratiebudget (PRB), persoonsgebonden inburgeringbudget (PIB) en het product individuele inkoop bieden alle drie de mogelijkheid om specifiek voor één klant een traject op maat samen te stellen. De doelen waarvoor deze producten ingezet worden variëren. We zien dat klanten deze producten over het algemeen inzetten om scholing in te kopen. We hebben er dan ook voor gekozen om deze producten toe te schrijven aan trede 4 van de ladder. In de re-integratiemonitor over de 1^e helft van 2009 hebben we toegezegd de raad te informeren over de inzet van deze producten. Dat doen we in paragraaf 3.4.

Bij het succesvol afronden van een activiteit zal een klant een stap maken naar een volgende, hogere trede. Weinig klanten zullen de treden 1 t/m 6 achtereenvolgens doorlopen. In de praktijk komt het dus voor, dat een klant na deelname aan bijvoorbeeld een meedoen activiteit bemiddelbaar wordt en op trede 4 wordt geplaatst.

3. Resultaten

In dit hoofdstuk presenteren we het resultaat van onze re-integratie-inspanningen over 2009. In 3.1 geven we een analyse van het klantenbestand (WWB) van de dienst SOZAWE. In 3.2 gaan we in op het resultaat van onze re-integratie-inspanningen en we analyseren de gepresenteerde gegevens. In paragraaf 3.3 brengen we in beeld wat de verschillende treden hebben gekost. In 3.4 schetsen we de voortgang van de individuele re-integratieproducten. Tot slot beoordelen we in paragraaf 3.5 het resultaat over 2009.

3.1 Bestandsanalyse WWB

De stijging waarmee we aan het eind van 2008 werden geconfronteerd, heeft zich in 2009 voortgezet. In 2009 is het aantal WWB-ers toegenomen van 7.294 in 2008 naar 7.571 in 2009. Een groei van 277 ten opzichte van 2008. De recessie heeft (tot nu toe) in Groningen niet zo hard toegeslagen als elders in het land. In onze stad is sprake van een toename van het bijstandsvolume (< 65 jaar) van 3,8% over 2009, terwijl het landelijke cijfer op 8,5% ligt. Een analyse van het WWB bestand (< 65 jaar) levert het volgende beeld op:

- Vergeleken met een jaar geleden is het aandeel klanten dat langdurig (> dan 5 jaar) een uitkering ontvangt, afgenomen. Eind 2009 bestaat 38% van het WWB bestand uit klanten die vijf jaar of langer een uitkering ontvangen (begin 2008: 40%).
Als gevolg van een hogere instroom in 2009, is het aandeel klanten dat korter dan 1 jaar een WWB uitkering ontvangt, gestegen van 23% begin 2008 naar 27% eind 2009.
- Iets meer dan de helft van de klanten is jonger dan 45 jaar. Andersom betekent dit dat iets minder dan 50% deze grens al is gepasseerd. We zien een toename van het aandeel jongeren in het klantenbestand. Het aandeel WWB-ers tot 27 jaar is toegenomen van 9% begin 2008 naar 11% eind 2009. Deze tijdelijke vergroening van het bestand hangt samen met een verslechtering van de economie. De toename van de jeugdige werklozen is voor een belangrijk deel afkomstig van het mbo, maar ook van het hbo en het wetenschappelijk onderwijs. Het merendeel van deze jongeren staat bij het Werkplein

ingeschreven voor technische-, verzorgende- en dienstverlenende beroepen. Ook staan in onze regio verhoudingsgewijs veel werkloze jongeren ingeschreven voor economische/administratieve beroepen².

- Veel WWB-ers zijn laaggeschoold. 60% heeft een opleiding op een niveau lager dan MBO niveau 2.
- De samenstelling van het WWB bestand voor wat betreft leefvorm is in de afgelopen jaren vrijwel onveranderd gebleven; 20% van de huishoudens wordt gevormd door alleenstaande ouders, 71% door alleenstaanden en 9% door gehuwden.
- Het overgrote deel van de WWB-ers is alleenstaand. Van de alleenstaanden is bijna tweederde man.
- Iets meer dan éénderde van onze WWB-klienten heeft een niet-westerse achtergrond.

Vergeleken met een jaar geleden valt het op dat we relatief meer jongeren in het bestand hebben. Ook zien we een toename in het aandeel klienten dat korter dan 1 jaar een WWB uitkering ontvangt.

3.2 Resultaat en analyse

Tabel 1 geeft een overzicht van al onze re-integratie-inspanningen over het jaar 2009. Aan het begin van elke maand is gekeken naar het aantal klienten dat op dat moment deelnam aan een re-integratieactiviteit die aan de betreffende trede is gekoppeld. De activiteiten zijn niet alleen in 2009 gestart. Ook de activiteiten die vóór 2009 zijn gestart, en die nog niet zijn afgerond, zijn meegenomen. Als een klient de activiteit (nog) niet heeft afgerond, wordt hij of zij de volgende maand ook als actieve deelnemer geteld. In de laatste kolom staat het totale aantal unieke personen dat in 2009 aan een activiteit, gekoppeld aan betreffende trede, heeft deelgenomen.

Bij trede 6 gaat het om een oplopende reeks. Per maand is vastgesteld hoeveel klienten in totaal deze hoogste trede van de ladder hebben bereikt doordat zij een reguliere baan hebben gevonden.

De cijfers in deze tabel wijken gedeeltelijk af van de getallen, die wij in de re-integratiemonitor over de 1^e helft van 2009 aan de raad hebben gepresenteerd (november 2009). Dit zien we vooral terug bij de presentatie van onze resultaten op de laagste treden. De cijfers op deze treden in de monitor over het 1^e halfjaar van 2009 zijn hoger dan de getallen in deze monitor. Een verklaring hiervoor is dat de re-integratiemonitor een momentopname is en continue onderhevig is aan verandering.

---

² Regionaal actieplan jeugdwerkloosheid regio Groningen 'Werk in Zicht!', Actualisatie 2010.

Tabel 1: Stand van zaken re-integratieladder per maand (2009)

WWB

	2009												2010	<i>Totaal</i>
	1-jan	1-feb	1-mrt	1-apr	1-mei	1-jun	1-jul	1-aug	1-sep	1-okt	1-nov	1-dec	1-jan	
Trede 6	0	62	122	192	249	307	357	396	464	535	594	665	728	728
Trede 5	1287	1279	1296	1346	1369	1397	1423	1421	1435	1458	1461	1487	1474	1832
Trede 4	512	523	521	528	534	551	554	565	568	570	581	572	564	1522
Trede 3	534	582	598	608	621	635	649	624	651	619	602	584	578	1680
Trede 2	109	119	131	149	152	177	185	174	173	199	207	235	230	478
Trede 1	108	108	114	130	137	150	141	153	178	195	213	215	216	383
Trede 0	123	145	154	167	191	197	183	156	200	238	258	214	199	1513

De klanten op trede 5 en 6 ontvangen geen uitkering meer. De totale uitstroom naar regulier werk in 2009 van alle WWB klanten van de dienst SOZawe bedroeg 728. In 2009 werden 1832 (unieke) personen ondersteund terwijl zij betaald werk verrichtten (trede 5). Hiertoe rekenen we onder meer de maatschappelijke banen, de seniorenbanen, Perspectief op Werk en de loonkostensubsidies.

Uit de tabel blijkt verder dat we veel activiteiten inzetten gericht op scholing/bemiddeling (trede 4) en het ontwikkelen van werknemersvaardigheden (trede 3). Klanten die hieraan meedoen hebben relatief een kleine afstand tot de arbeidsmarkt.

Ruim achthonderd klanten hebben in 2009 deelgenomen aan een activiteit op trede 1 of 2. Voor hen is de afstand tot de arbeidsmarkt groter. De instrumenten die worden ingezet op deze treden hebben vooral betrekking op het algemeen dagelijks functioneren van de klant of op het stimuleren van maatschappelijke participatie, onder meer door inzet van Meedoen activiteiten. Klanten die nog deelnemen aan een diagnosetraject vinden we terug op trede 0.

We zien dat de lijn uit de eerste monitor zich in 2009 heeft voortgezet. Dat betekent dat we in verhouding meer producten voor de klanten met een kortere afstand tot de arbeidsmarkt inzetten.

Tabel 2: Doorstroom op de re-integratieladder
WWB

Totaal 2009

		N a a r						
		1. Niet-maatschappelijk actief	2. Maatschappelijk actief	3. Ontwikkelen werknemersvaardigheden	4. Scholing/Bemiddeling	5. Betaald werk met ondersteuning	6. Regulier werk	
V a n	0. Diagnose	17	14	65	78	11	178	199
	1. Niet-maatschappelijk actief	300	10	13	7	3	4	46
	2. Maatschappelijk actief	4	326	47	29	29	11	32
	3. Ontwikkelen werknemersvaardigheden	9	19	928	75	430	48	171
	4. Scholing/Bemiddeling	11	42	164	859	83	258	105
	5. Betaald werk met ondersteuning	5	10	23	34	1593	132	35

Tabel 2 geeft de doorstroom weer van de ene naar de andere trede. Hiervoor is nagegaan welke activiteit is voorafgegaan aan een activiteit waaraan in 2009 is deelgenomen. In de kolommen (**naar**) staan de meest recent uitgevoerde (en afgeronde) activiteiten. In de rijen (**van**) staan de activiteiten waaraan die klanten daarvoor hebben deelgenomen. In de zwarte vakjes laten we de activiteiten zien van klanten die in 2009 geen stappen op de ladder hebben gezet. De getallen in deze vakjes kunnen zowel betrekking hebben op actieve als afgeronde activiteiten.

We zien dat een aanzienlijk deel van de klanten vanuit de diagnosefase rechtstreeks is doorgestroomd naar regulier werk (178).

Doorstroom betekent niet altijd dat een klant stijgt op de ladder. De rode cellen in de tabel weerspiegelen de terugval op de re-integratieladder. Het kan voorkomen dat een klant gebruik maakt van een activiteit die is gekoppeld aan een lagere trede dan de positie die de klant had op basis van een eerdere activiteit. We zien dit vooral van trede 4 naar trede 3 (164). Vervolgens laat de tabel zien dat na activiteiten die gericht zijn op de ontwikkeling van werknemersvaardigheden (trede 3), een grote groep klanten doorstroomt naar trede 5 (430).

De doorstroom vanuit activiteiten op trede 1 en 2 naar een vervolgactiviteit op een hogere trede is gering. Toch stromen ook vanuit deze treden klanten (rechtstreeks) door naar betaald werk (met ondersteuning).

In de laatste kolom staat de overige uitstroom. Hierbij gaat het om uitstroom waarbij de uitkering om een andere reden is beëindigd dan uitstroom richting werk. Dit zijn bijvoorbeeld de klanten die zijn verhuisd of hebben aangegeven geen aanspraak meer te willen maken op een WWB uitkering.

Wat opvalt is dat, in vergelijking met de vorige monitor, een relatief grotere groep klanten een positie heeft op de hogere treden van de ladder.

Bbz

In de monitor over de 1^e helft van 2009 hebben we aandacht geschonken aan het Bbz. Deze lijn zetten we nu voort.

Startende en gevestigde ondernemers kunnen bij gemeenten begeleiding en inkomensondersteuning krijgen op grond van het Besluit bijstandsverlening zelfstandigen (Bbz). Binnen de totale doelgroep die gebruik maakt van het Bbz, kijken we naar de groep die als zelfstandige wil beginnen. Deze groep start daadwerkelijk met een bedrijf en ontvangt een Bbz uitkering. Ook kunnen zij nog een lening voor bedrijfskapitaal ontvangen. De inkomsten die zij genereren met hun bedrijf worden gekort op de uitkering. De meeste klanten hebben meer voorbereiding nodig en starten in het voorbereidingsjaar. Deze periode duurt maximaal 12 maanden. Wanneer dit jaar is succesvol afgerond, kunnen zij daadwerkelijk starten met het bedrijf.

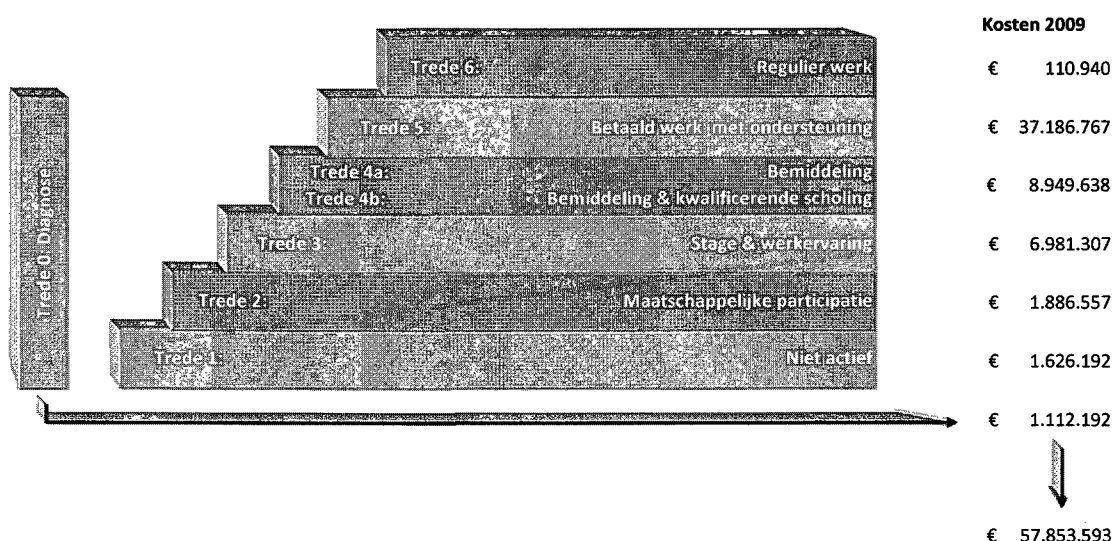
	2009												
	1-jan	1-feb	1-mrt	1-apr	1-mei	1-jun	1-jul	1-aug	1-sep	1-okt	1-nov	1-dec	Totaal
BBZ-uitkering	101	117	130	134	137	141	140	149	148	146	145	170	186
Vorbereidingsjaar	51	44	47	46	52	49	45	47	47	47	50	53	94
Totaal	152	161	177	180	189	190	185	196	195	193	195	223	280

In 2009 hebben 186 personen een lening ontvangen in het kader van het Bbz. Elke maand nemen ongeveer 50 klanten deel aan een activiteit als onderdeel van het voorbereidingsjaar. De getallen komen voor een groot deel overeen met de cijfers die we in de monitor 1^e helft van 2009 hebben gepresenteerd.

3.3 Inzet van middelen

In onderstaande tabel is per laddertrede aangegeven wat de uitgaven zijn uit het participatiebudget (WWB-werkdeel). Deze uitgaven hebben betrekking op alle klanten van de dienst SOZAWE. Per trede van de re-integratieladder geven we de kosten aan. Dit zijn de kosten van de activiteiten/producten die gekoppeld zijn aan de verschillende treden.

Figuur 1

Toelichting

De kosten in trede 0 hebben betrekking op de diagnoseproducten. Trede 1 laat de kosten zien van de producten die vooral te maken hebben met het dagelijks functioneren van de klant. De kosten in trede 2 zijn gericht op maatschappelijke participatie, bijvoorbeeld het traject Meedoen. In trede 3 vinden we de kosten die betrekking hebben op het verkrijgen van werknemersvaardigheden. De activiteiten bestaan veelal uit stages of werkervaringsplaatsen. De kosten voor scholing en bemiddeling zijn ondergebracht in trede 4. De kosten voor inbestede³ producten brengen we onder in trede 5 van de re-integratieladder. Deze producten worden geleverd door de afdeling Weerwerk, zoals het product 'Perspectief op Werk' en/of de maatschappelijke banen. Trede 6 laat de kosten zien van klanten die regulier werk hebben gevonden.

De verwachting in de monitor over de 1^e helft van 2009 was dat we in 2009 54,6 miljoen euro zouden uitgeven aan onze re-integratievoorzieningen. We hebben in 2009 meer uitgegeven dan we aanvankelijk hadden gedacht, namelijk ruim 57 miljoen euro. Een groot deel van dit bedrag besteden we aan 'betaald werk met ondersteuning' (trede 5). Via de begrotingscyclus hebben we u geïnformeerd over de verschillen ten opzichte van de begroting.

Begin 2010 hebben we de raad in de brief 'besteding overlopende post participatiebudget 2009' geïnformeerd over de extra inzet van het Participatiebudget in verband met de aangepaste reserveringsregeling (meeneemregeling)⁴. Deze extra inzet heeft geleid tot 7,4 miljoen aan uitgaven. Een groot deel van dit bedrag (3,5 miljoen euro) hebben we gebruikt voor de vorming van een voorziening voor het opvangen van de toekomstige loonkosten voor oud ID'ers van 60 jaar en ouder. De overige middelen (3,9 miljoen euro) hebben we

³ We spreken van inbesteding wanneer de opdracht binnen de eigen organisatie wordt uitgevoerd.

⁴ De meeneemregeling geeft aan hoeveel procent van het participatiebudget gemeenten mogen meenemen naar het volgende jaar. Met ingang van 2009 is de meeneemregeling verlaagd van 60% naar 31,25% en vervolgens in 2010 naar 25%.

ingezet om verschillende andere gemeentelijke activiteiten en (re-integratie)voorzieningen te dekken.

De inzet van deze middelen (7,4 miljoen euro) hebben we niet meegenomen in de re-integratiemonitor 2009. We verwachten dat de effecten van de extra inzet pas zichtbaar zijn in 2010.

3.4 Individuele Re-integratieproducten

In de vorige monitor hebben we de raad toegezegd dat we de raad in juni 2010 informeren over de inzet van de individuele re-integratieproducten. Dat doen we in deze paragraaf.

Persoonsgebonden re-integratiebudget

Het persoonsgebonden re-integratiebudget (PRB) is een instrument waarmee klanten zelf hun re-integratie kunnen vormgeven en inkopen, met als doel betaald werk en/of het verbeteren van de arbeidsmarktpositie. Klanten maken hierbij zoveel mogelijk hun eigen keuze en nemen zelf verantwoordelijkheid. Concreet betekent dit dat de klant zelf verantwoordelijk is voor het opstellen en uitvoeren van zijn of haar eigen re-integratieplan. Gedurende het traject kan de klant voor begeleiding een beroep doen op zijn of haar consulent. De intensiteit en de inhoud van deze *begeleiding op maat* is sterk afhankelijk van de ondersteuningsbehoefte van de klant. Voor het PRB is een budget beschikbaar van maximaal € 5.000, - per klant.

In 2009 zijn 20 deelnemers aan de slag gegaan met een PRB. Vier mensen hebben hun traject inmiddels afgerond, de andere deelnemers zijn nog steeds actief. Over het algemeen wordt het PRB ingezet voor een scholingsproduct. Aanvankelijk streefden we ernaar om minimaal 60 klanten te laten starten met een PRB. Dit aantal hebben we niet gehaald omdat het PRB voor zowel klant als consulent nog een relatief onbekend product is en het kost tijd om dit product adequaat in te zetten.

De methodiek sluit nauw aan bij het klantmanagement, daarmee starten we vanaf januari 2011.

Persoonsgebonden Inburgeringsbudget⁵

De inburgeraar geeft met een persoonsgebonden inburgeringsbudget (PIB) zijn eigen inburgering vorm. Voor het PIB-traject is maximaal € 7.500, - beschikbaar en het traject bevat altijd scholing voor het inburgeringsexamen of het Staatsexamen. We streven naar duale trajecten, die maximaal een jaar duren. Groningen heeft in 2009 deelgenomen aan een pilot programma van het Ministerie van VROM. Binnen de pilot lag de nadruk niet op kwantitatieve doelstellingen, maar op het opdoen van ervaring met het werken met PIB's.

Er zijn 5 PIB'ers gestart in 2009 en inmiddels (april 2010) staat de teller op 10. Alle PIB-ers zijn nog bezig met hun traject. Voor alle PIB trajecten geldt dat inburgering wordt gecombineerd met scholing of participatie.

---

⁵ Rond de zomer leggen we de raad de rapportage 'Inburgering 2007 – 2009' voor. In deze rapportage geven we aan hoe de Wet inburgering in de jaren 2007 tot en met 2009 is uitgevoerd in de gemeente Groningen. We gaan in op het aantal gerealiseerde trajecten en de aard van deze trajecten.

Individuele Inkoop

Iedere uitvoeringsunit binnen de dienst SOZawe heeft een eigen vrij te besteden budget voor Individuele Inkoop. Dit budget is bedoeld om, naast de ingekochte trajecten, een maatwerkgericht traject in te kunnen kopen voor de klant. Veelal gaat het hierbij om korte cursussen of trainingen. Te denken valt bijvoorbeeld aan het Veiligheidscertificaat (VCA). Het komt ook regelmatig voor dat het individuele traject een specifieke scholingsvraag bevat. In totaal hebben in 2009 166 klanten gebruik gemaakt van het product individuele scholing. Net als reguliere trajecten stromen klanten, na afronding van dit product, door naar een traject op een volgende, hogere trede.

3.5 Beoordeling van het resultaat

In 2009 hebben 728 klanten de hoogste trede van de ladder bereikt. Zij zijn uitgestroomd naar regulier werk. Bij 87% is dit resultaat bereikt nadat eerst één of meerdere activiteiten zijn ingezet.

Veel klanten verrichten werk met ondersteuning van de gemeente. Een deel van deze groep klanten bestaat uit mensen met een grote afstand tot de arbeidsmarkt, zij zijn doorgestroomd naar trede 5 en werken via een maatschappelijke baan.

Ongeveer de helft van de klanten, die zich bevinden op trede 5, is op weg naar regulier werk. Voorbeelden van activiteiten die hiervoor worden ingezet zijn Perspectief op Werk en loonkostensubsidies. Het zijn vooral deze activiteiten die zorgen voor uitstroom naar werk (6. regulier werk). Het afgelopen jaar is de inzet op deze instrumenten groter geweest dan gepland. Dat heeft geleid tot hogere uitgaven dan begroot. In 2009 zijn 132 klanten na inzet van gesubsidieerd werk op een reguliere baan terechtgekomen. Dit is nog geen 10% van de 1832 klanten die met ondersteuning van de gemeente aan het werk zijn geweest. Deze (in verhouding) lage uitstroom wordt verklaard door de grote groep klanten die op trede 5 een maatschappelijke- of re-integratiebaan heeft. Bij deze banen is de doorstroom naar regulier werk veel kleiner dan bij andere vormen van gesubsidieerde arbeid.

Het aandeel instrumenten, dat is gekoppeld aan trede 5, in de totale kosten bedraagt 64%. Dit is hoog wanneer dit wordt afgezet tegen de bijdrage die deze instrumenten leveren aan de totale uitstroom naar regulier werk.

Activiteiten die gekoppeld zijn aan trede 3 en 4 worden ingezet voor klanten met een kortere afstand tot de arbeidsmarkt. Het afgelopen jaar zijn relatief veel activiteiten voor deze groep ingezet. De doorstroom naar een activiteit die correspondeert met een hogere laddertrede c.q. uitstroom naar regulier werk is met name bij deze activiteiten hoog.

De toename van het aantal WWB-ers in 2009 is kleiner dan aan het begin van het jaar was verwacht. Er is een aanzienlijk verschil met de landelijke ontwikkeling. Voor een deel is dit toe te schrijven aan regionale verschillen in werkloosheidsontwikkeling. Daarnaast kan de grotere inzet op gesubsidieerd werk (trede 5) ook aan de geringe stijging van het bijstandsvolume hebben bijgedragen.

4. Conclusies

Het afgelopen jaar is een bijzonder jaar geweest omdat we vrij abrupt werden geconfronteerd met een stevige economische tegenwind. Wanneer we kijken naar de effecten hiervan op de ontwikkeling van het WWB bijstandsvolume dan mogen we niet ontevreden zijn. Er is weliswaar een toename van het aantal WWB-ers maar deze is minder groot dan verwacht én minder groot dan in andere gemeenten. De re-integratiemonitor stelt ons in staat om na te gaan wat we in het afgelopen jaar hebben gedaan, voor wie en wat hiervan de resultaten zijn geweest.

We zien dat vooral is geïnvesteerd in klanten met een relatief korte afstand tot de arbeidsmarkt. Een deel van hen is met ondersteuning van de gemeente Groningen aan de slag gegaan bij een werkgever. Deze vorm van re-integratie heeft direct effect op het aantal WWB-ers. Daarnaast heeft een vrij grote groep deelgenomen aan een activiteit op het gebied van scholing en het ontwikkelen van werknemersvaardigheden.

We zien ons voor een deel genoodzaakt om veel energie te steken in de mensen met een korte afstand tot de arbeidsmarkt. Ten eerste zijn we wettelijk 'verplicht' een aantal doelgroepen een aanbod te doen, zoals de jongeren tot 27 jaar (Wet Investeren in Jongeren) en de inburgeraars (Wet Inburgering). Daarnaast zullen we mensen die direct (weer) aan de slag kunnen snel moeten laten uitstromen om de druk op het Inkomensdeel zoveel mogelijk te beperken.

In verhouding hebben we dus minder producten en instrumenten ingezet op de groep klanten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt. Dit beeld is overigens enigszins vertekend omdat op trede 5 (betaald werk met ondersteuning) ook veel mensen zitten met een grote afstand tot de arbeidsmarkt: nl. die in de maatschappelijke banen en de seniorenbanen.

In 2009 is meer geld uitgegeven aan re-integratie dan in de jaren ervoor. Deze éénmalige uitgavenstijging was mogelijk doordat in de afgelopen jaren overschotten waren opgebouwd. Door de rijksbezuinigingen is de komende jaren minder geld beschikbaar. Bovendien is het einde van de rijksbezuinigingen waarschijnlijk nog niet in zicht. In de scenario's in het rapport Brede Heroverwegingen 'Op afstand van de arbeidsmarkt'⁶ wordt gerekend met een verlaging van het re-integratiebudget met € 500 miljoen (landelijk).

Deze nieuwe bezuiniging komt op een moment dat we nog niet weten hoe de economie zich de komende tijd ontwikkelt. In elk geval moet ook de gemeente Groningen ingrijpende keuzes maken om de komende jaren binnen de financiële kaders van het participatiebudget te blijven. Binnen deze context van afnemende middelen en economisch onzekere tijden blijft het voor ons een uitdaging om onder het motto 'Alle Stadgers actief' zoveel mogelijk burgers in onze stad verder te helpen richting de arbeidsmarkt.

---

⁶ Op afstand van de arbeidsmarkt, rapport brede heroverwegingen, april 2010.

5. De Participatieladder

De Tweede Kamer en de Raad vragen al jaren om meer inzicht in de doelmatigheid en de effectiviteit van de besteding van de re-integratiebudgetten. Door inzet van de *landelijke* participatieladder, kunnen we de resultaten van de (landelijke) re-integratie-inspanningen beter en gezamenlijk in kaart brengen en dat is praktisch voor de samenwerking tussen alle betrokkenen en het meedoen aan benchmarking. Bovendien zijn we (landelijk) meer transparant over de besteding van publieke middelen.

We werken nu al met de re-integratieladder. Onze huidige re-integratieladder komt sterk overeen met de *landelijke* participatieladder (zie bijlage 1). De ladder laat in zes stappen zien in hoeverre een burger meedoet met de samenleving. De stappen variëren van sociaal geïsoleerd tot duurzaam werkend zonder gemeentelijke ondersteuning.

Er zijn veel parallellen met onze huidige ladder. Verschillen zijn er echter ook:

De participatieladder legt bijvoorbeeld vast wat de klant feitelijk doet en geeft wel of niet een groeipotentieel aan (klant kan binnen een jaar minimaal 1 stap verder komen). De re-integratieladder legt op een aantal treden vast met welk doel instrumenten worden ingezet.

Dit jaar willen we onze re-integratieladder ombouwen naar de *landelijke* participatieladder. Om gemeenten te helpen bij de invoering van de participatieladder, biedt de VNG dit jaar ondersteuning aan.

Bijlage 1 Hoe werkt de participatieladder?

De kern

Het principe van de participatieladder is eenvoudig. De ladder heeft zes treden die het niveau van participatie aangeven. Bij de onderste vier treden gaat het om mensen zonder een arbeidscontract, de bovenste twee zijn voor mensen met regulier werk: met ondersteuning (trede 5) of zonder (trede 6). Wie op welke trede thuishoort, is gedefinieerd en valt eenvoudig vast te stellen.

Jaarlijks wordt tenminste één keer vastgelegd op welk niveau van de participatieladder een klant zich bevindt. Daarbij wordt ook gekeken of dat het maximaal haalbare niveau is, of dat de persoon in kwestie nog wel één of twee treden kan stijgen. Iedere gemeente kan zelf bepalen hoe het participatieniveau wordt vastgesteld. Dat kan variëren van enkele aanvullende vragen (bijvoorbeeld over inburgering of laaggeletterdheid) bij een intake of als onderdeel van een uitgebreide diagnose. Wel is het belangrijk dat de begrippen en de treden indeling eenduidig gehanteerd worden.

De voordelen

Door de *landelijke* participatieladder te gebruiken worden resultaten op het gebied van re-integratie, inburgering en educatie beter zichtbaar en meetbaar:

- Er ontstaat een helder beeld van het bestand voor iedereen, van klantmanager tot gemeentebestuur.
- De werkwijze kost niet veel tijd en werkt motiverend voor uitvoerders. Bovendien kunnen de resultaten één op één worden omgezet naar de Statistiek Re-integratie (SRG).
- Het gebruik van de participatieladder helpt om de focus van de organisatie (integraal) op participatie te leggen.
- Door het gebruik van de ladder ontstaat één taal en dat is praktisch voor de samenwerking tussen alle betrokkenen en het meedoen aan benchmarking.
- De participatieladder biedt inzicht in de inzet van instrumenten en resultaten, waardoor gerichte sturing wordt vereenvoudigd.
- In de toekomst is uitbouw naar aanpalende beleidsterreinen mogelijk, bijvoorbeeld de WMO.

VNG ondersteuningstraject

Om gemeenten te ondersteunen bij de invoering van de participatieladder is onder auspiciën van de VNG landelijk het project participatieladder actief. Tot 1 januari 2011 ontvangt dit project financiële ondersteuning vanuit het ministerie van Sociale Zaken en Werkgelegenheid.